

שיעור הלכתי שבועי מפי מורנו ורבנו

הרה"ג דוד שלום נקי שליט"א

מו"צ ומחבר סדרת הספרים "בהלכה ובאגדה"

השיעור בימי ראשון בשעה 18:00

בבית המדרש "חזון עובדיה" דימונה

והתענג בדשן

"והתענג בדשן נפשכם, הטו אֶזְנְכֶם וּלְכוּ אֵלַי, שְׁמְעוּ וְהִנֵּחִי נִפְשְׁכֶם" (ישעיה נה ב)

גליון 242

נקודות חשובות בראי

תורתנו הקדושה והצרופה

חיזוקים מענייני השעה

כהווייתם ששליחת ילדים לבתי ספר משובשים, הוא איסור גמור, והורס ומשחית את נפש הילדים. דברים נוקבים שאמר מרן זיע"א לפני תפילת "נעילה" בענין חינוך הילדים. למה המאור שבתורה לא מחזירם למוטב?! מרן החיד"א דברים נוקבים בחובת לימוד המוסר. על מה היצר נותן את כל כובד משקלו חזק? השמעתם?! בחור שלומד בבית ספר "דתי", שאל בשיעור איפה כתוב בתורה שאסור לגעת בבנות? חידוש נפלא בא לעולם בזכות הבחור הזה. מה עושה "רב" בבית ספר מעורב בנים בנות, הרי לא ראינו שהם הצליחו לשנות נוהל משובש זה? טלפונים של אנשי מקצוע שמטפלים בנושא החינוך הטהור. מי מחק את ה"טיק טוק" וה"פייסבוק". "וְלִמּוּכֵיחִים יִנָּעַם, וְעֲלֵיהֶם תָּבוֹא בְּרַכַּת טוֹב".

הצעה חשובה למזכיר הרבים

א. בסייעתא דשמיא נדבר היום כמה דברים חשובים שכדאי מאוד לתת את הדעת עליהם, וראשית אני אומר שחלילה לי לומר "קבלו דעתי", אבל

אחי ורעי היקרים, איזו זכות יש לאדם שזוכה להיות שותף בכל הפעילות הענפה הזאת, כמה זכות הרבים תלויה בו שבזכותו עוד יהודים מתחזקים בשמירת התורה והמצוות, הנה אותם אנשים שהשתתפו בזכויות העצומות של הפצת החבורות, הרי שהם שותפים בכל החלוקה שהיתה גם ביישיבת "אור החיים", ובזכותם האברך הזה לקח חוברת ולמד עם אותו בחור שבא לתקופת ניסיון, וזה נתן לו חשק להמשיך הלאה ביישיבה.

הסיפור הזה מזכיר לי סיפור אחר שהיה לפני כ-6 או 7 שנים: בחור ביישיבה של בעלי תשובה מהעיר "הרצליה" יע"א, בראשותו של ידידנו הגאון הגדול רבי מאיר שמואלי שליט"א, התקשר אלי בימים שלפני חג הפסח, וסיפר לי שבא אליהם ליישיבה בחור לא דתי, וניסו לחזק אותו, אבל הוא לא מצא שום דבר שהוא יודע ללמוד. הביאו לו גמרות קלות כמו תענית, מגילה, הוא לא אחז, גם ספרי הלכה שונים, הוא לא הבין. לאחר כמה ימים, הוא רואה פתאום שהבחור לא נמצא בבית המדרש, מיד הוא הלך לחפש אותו, הוא מצא אותו בחדר שלו בפנימיה, אורז את התיקים ובא לעזוב את הישיבה. כששאל אותו מה קרה? אמר לו: נמאס לי, אני לא מבין כלום, כנראה שהתורה היא לא בשבילי. אמר לו, יש עוד ספר אחד שלא ניסית, ומיד הביא לו חוברת "חג הפסח בהלכה ובאגדה", ובא לבית המדרש והתחיל ללמוד, וישתבח שמו לעד, נפתחו לו שבילי ההבנה, והתחיל ללמוד בשמחה, ובזכות החוברת הוא נשאר ללמוד ביישיבה. מי כעמך ישראל.

עוד סיפור מעניין, לפני איזה זמן מסרתי שיעור בעיר "יבנה" יע"א, והשתתף שם רב של אחד מבתי הסוהר, שעושה חיל כבד מאוד בקרב האסירים ומזכה אותם רבות. וסיפר לי סיפור מעניין: לפני כחצי שנה חגגו שם בבית הסוהר כמנהג אחינו התועים את "יום האשה", בית הסוהר ארגן לכל העובדות יום מיוחד, והוא ניצל את ההזדמנות שכולן מתכנסות יחד, ולקח חוברת "טהרה" וחוברת "להיות את" מקוצר, ונתן אותן בצלופן יפה, וביקש מהאחראית לחלק לכל הנשים. והנה ישנו זוג לא דתיים שהבעל והאשה עובדים בבית הסוהר, ולפני כמה שנים הם התגרשו, והמשיכו כל אחד בעבודתו בבית הסוהר, ולאחר תקופה הם חזרו לחיות בבית

על מי נאמר "קחו עִמָּכֶם דְּבָרִים וְשׁוּבוּ אֶל ה'?" מה היה עם הבחור ביישיבת "אור החיים"? ועם הבחור ביישיבה ב"הרצליה"? מה חילקו ב"יום האשה" בבית הסוהר? מי החזיר גרושתו בזכות החוברת "טהרה"? מכתב מחזק מנערה בכיתה ז'. מכתב מעניין משוטר במרכז הארץ. מכולנו יחד אתקלס עילאה. על מי היה ניכר שלא שולחים את בניהם בכלל לתורה ויראת שמים? מי אמר: ככה טוב לי, אני מניח תפילין, מתפלל, שומר שבת, מה חסר לי?! לפחות אל תחיו בשקר. על מי אמרו? "דבריו מהבל ימעטו". די לעגל פינות ולדבר ברמזים, צריכים להסביר לציבור דברים

¹ אשמח לפתוח בכמה סיפורים מעניינים מההפצות שזיכנו השם יתברך בחודש "אלול" להפיץ לעמך בית ישראל את החוברת "ראש השנה ויום הכיפורים", וכן בעשרת ימי תשובה את החוברת "חג הסוכות", בכל מיני מקומות שונים ומשונים, בכל צד ואופן שיהיה, העיקר להגיע לעמך בית ישראל, אם: בסופרים, בקניונים, בתחנות מרכזיות, בתחנות רכבת, בבתי ספר, בבתי סוהר, בבתי רפואה, בכותל, בקבר רחל אמנו, בקבר דוד המלך, בבתי כנסת מסוימים ביום כיפור, ובעוד מקומות שהם. אחד המקומות המרכזיים בחלוקה שבתקופה זו מידי שנה בשנה, יזכנו השם, הוא ביישיבת "אור החיים" בירושלים עיר הקודש תובב"א, בראשותו של הגאון רבי ראובן אלבז שליט"א, שמזכה אלפים ורבות שבאים לשם מידי לילה מכל קצוות הארץ, וכידוע שבאים לשם רבים רבים מאחינו התועים שעדיין לא זכו לשמור תורה ומצוות, וליבם נפתח ליראת השם טהורה, ואז הם מקבלים את החוברות ומקיימים בעצמם את דברי הנביא הושע (יד ג): "קחו עִמָּכֶם דְּבָרִים וְשׁוּבוּ אֶל ה'". ולאחר שהם זכו לפתוח פתח כחודו של מחט, משם והלאה השם יתברך עושה את שלו ופותח להם פתחים ענקיים של תשובה וקרבת השם, שעגלות וקרונות נכנסים בו (שיר השירים רבה פרשה ה), ומכווין אותם להתקדם הלאה לעבודתו יתברך.

והנה התקשר אלי איזה אברך שהשתתף שם בסליחות בעשרת ימי תשובה, וסיפר לי, שהוא ראה בחור, ממש בתחילת דרכו בתשובה, שהגיע לאחרונה לתקופת ניסיון של שבועיים ביישיבת "אור החיים", ואמר לו הבחור שלא נראה לו שהוא ימשיך ללמוד ביישיבה, כי הוא מרגיש שהתורה היא לא בשבילו, כי באיזה ספר שהוא לומד, הוא לא מבין כלום. אז האברך הנ"ל שאל אותו, האם למדת בחבורות שמחלקים פה "חג הסוכות"? אמר לו: לא. אמר לו: בא נפתח את החבורת, ואיפה שיפתח נלמד ביחד, ותראה שאתה מבין. החוברת נפתחה בשער האגדה על הניסים שהיו לעם ישראל במדבר עם "ענני הכבוד". הם התחילו לקרוא, והבחור רואה שהוא מבין, עוד עמוד ועוד עמוד, ישתבח שמו לעד, הוא ממש התלהב. הוא אמר לו: אני לא יודע כלום ללמוד, אבל את הספר הזה אני דווקא מבין. וזה נתן לו חשק הלאה להמשיך ללמוד. הוא שומר אתו על קשר, ובעזרת השם עדיין לגאון ותפארת.

אני מציע את הדברים לפני אחי ורעי היקרים והאהובים, האברכים היקרים ותלמידי חכמים מזכי הרבים המסולאים בפז, וחושבני לעניות דעתי שהדברים כנים ואמיתיים לאמיתיה של תורה, ואדרבה מי שחושב אחרת, בוודאי שזו זכותו, ולא שצריך לומר כן, אלא כוונתנו שמאוד נשמח אם הוא יואיל בטובו להחכים אותנו גם כן, כדי שמכולנו יחד אתקלס עילאה. כי הלא בשורה תחתונה, זהו הרצון והשאיפה של כל אחד ואחד מאיתנו, לעשות נחת רוח ליוצרנו ולעשות רצון בוראנו, ולעובדו כולנו יחד שכם אחד, עבודה שלמה, עבודה תמה, ביראה ואהבה ושמחה רבה, לעשות נחת רוח לפניו דווקא, בלי שום פניה כלל ועיקר. לכן מוטל עלינו לבדוק מה רצונו יתברך, כדי שבאמת נזכה לעשות את רצונו כרצונו בשמחה וברצון.

לפחות אל תחיו בשקר

דבריו מהבל ימעטו

די לעגל פינות ולדבר ברמזים

אחד בלי חופה וקידושין, בלי טהרה ובלי כלום. וכשחילקו את החובות הנ"ל, גם הגרושה הזאת קיבלה, ובזכות זה, הם החליטו לחזור ולחיות יחד כדת משה וישראל, עם טהרה וקדושה, והרב הנ"ל של בית הסוהר קידש אותם בחתונה צנועה בביתם לעשרה אנשים, בחסדי השם.

אשרי הזוכה להזיל מכספו למען החיזוק של עם ישראל, ומכווין מכספי מעשרותיו לזיכוי הרבים העצום. וכבר פרסמנו **מבצע מיוחד לתחילת השנה החדשה, לרוצים זכויות שותפות בכל הפעילות הענפה למשך כל השנה**. יזכו ל"ברכת השנה" בכך 1,800 שקל בלבד. **ניתן ליצור קשר במייל או בבית: 0509-570-655**. בנה הדואר סלינג 01, עמותות "אפיקי מים" ח.מ-1413671. **ציינו עבור חוקה**. וכל התורמים, ברכת השם עליכם (מלאכי ג: א) והיריקתי לכם ברה עד בלי די", עדי שילבו שותפותים מלומד די ברוחני ובגשמי, אמן ואמן.

עוד מכתב שנשלח אלינו השבוע מ"שוטר" שומר מצוות במרכז הארץ: מידי שנה חמותי

חינוך ילדים טהור במפורש, 'ברחל בתך הקטנה', כלומר, צריכים לומר לציבור דברים כהווייתם על בתי הספר הקלוקלים שפשוט הקדוש ברוך הוא מצטער מהם, ובוכה עליהם בכל יום, ואומר (ירמיה ב ה): "מה מִצָּאוּ אֲבוֹתֵיכֶם בִּי עוֹלָל כִּי רָחֲקוּ מֵעָלַי, וְלָכֹךְ אֲחֵרֵי הִקְבֵּל וַיִּהְיֶה לָּךְ, "אֲתִי עֲזְבוּ מִקְדֹּר מִיָּם חַיִּים, לְחֻצָּב לָהֶם בּוֹרוֹת, בּוֹרוֹת נִשְׁפָּרִים אֲשֶׁר לֹא יָכֻלוּ הַמַּיִם" (שם יג).

הלוא תתבוננו, אם אדם משתתף בשיעורי תורה בקביעות, ושומע הלכות, אגדות ומוסר, ועדיין הוא מסוגל לחשוב ואפילו הוא לא מתבייש לומר את זה בפני כולם, שאין בעיה בדרך הקלוקלת והמשובשת שלומדים בנים ובנות יחד, אז כנראה שלא מספיק מה שלומדים בשיעורים, אלא צריכים לדבר דברים מפורשים, ולא לצפות שאנשים מעצמם ישתנו, כי זה לא נראה כל כך שזה עובד בשטח אצל רוב ככל הציבור. ובפרט בדברים שהניסיונות בהם רבו וגם רבו, ועריות נפשו של אדם מחמתן, וכמו שאותו בחור הצהיר במפורש שהוא מעדיף ללמוד בבית ספר כזה שלומדים בנים בנות כי יש לו חברות, ומה יעשה הבן ולא יחטא. לכן ברור שהרבנים היקרים מזכי הרבים השם עליהם יחיו, צריכים להסביר ולהבהיר את הדברים כהווייתם לציבור ששליחת ילדים לבתי ספר שכאלו, הרי זה איסור גמור והורס ומשחית את נפש הילדים, ולא נכון לעגל פינות ולדבר בהתייפיות וברמזים שהם, ודי בזה למבין.²

איפה המאור שבתורה שיחזיר אותם למוטב?

ז. נמצא שלא מספיק שאדם קובע עיתים לתורה, אפילו מפי רבנים חשובים שמלמדים ברמה טובה, הלכות, מוסר, דף יומי וכדומה, כי עדיין אם דעותיו והשקפותיו לא נכונות, ושולח את בניו למקומות כאלו קלוקלים או שיש לו מכשירים טמאים, כמעט שלא מצוי שבפתע פתאום הוא ישתנה מאליו, ויעביר את בניו לתלמודי תורה או יחליף את המכשיר הטמא למכשיר כשר. ורק אולי אם נפשו ממש מטהרה, הוא יזכה לקבל פתאום אלו שהן האורות משמים ויתחזק ביראת שמים טהורה וישתנה לטובה. צאו וראו כמה ישנם כאלו שבאים לשיעורי תורה יום יום, ועדיין לצערנו הרב יש להם בכיסים את המכשירים הטמאים עם כל התועבות שבעולם. כמה כאלו מסכנים שבאים לשיעורי תורה בקביעות, ועדיין הם משתתפים באירועים מעורבים, ואיפה המאור שבתורה שיחזיר אותם למוטב? ועל כורחנו לומר, שכל שהרב שמוסר את השיעור לא מדבר על הדברים הללו השכם והערב שוב ושוב, קשה שמהשיעורים לבד יפעלו הדברים עליהם להחזירם למוטב.

חובת לימוד המוסר

ח. וכיוצא בזה מצאנו בדברי מרן החיד"א שכתב בספרו "דבש לפי" (מערכת ת אות

² ומזקנים אתבונן, בואו תשמעו את דבריו הנוקבים שמרן זיע"א מסר ביום הכיפורים לפני תפילת "נעילה" (הובא בספר "מעדני המלך" חלק א עמוד קע): בעונותינו הרבים מה נדבר ומה נצטדק, יש הרבה אנשים חוטאים, שמים את ילדיהם בבתי ספר חילונים, ואין שם ידיעת שמירת שבת, שמירת התורה, שמירת המצוות, אין שום דבר, **מלמדים אותם כמו גויים. ואיננו מוכיחים אותם, ולא מדברים איתם, אולי מחמת שמתביישים לדבר איתם. איפה כל ישראל ערבים זה לזה?** כל אלה אנחנו ערבים עליהם, מיליון ילדים לומדים בבתי ספר חילוניים, מוריהם רשעים, מחללי שבת, בועלי נדות, אוכלי טריפות. מה יהיו אלו הילדים? מה יעשה אותו הבן ולא יחטא? אבל אנחנו לא מוכיחים אותם, אולי מתביישים, איני מכיר מתבייש לדבר אתו. אנחנו חוטאים! זה חטא שלנו! אנו נתפשים בעוונותיהם. מבקשים מחילה מהקדוש ברוך הוא שימחל לנו על העברות.

יום הדין קשה מאוד, נוקב ויורד עד התהום! מה נענה מה נדבר מה נצטדק, מה שנשיב כל התשובות, אין לנו מה להשיב ולא מצא להרים ראש. בושנו וגם נכלמנו. כמה שצריכים אנחנו הרבה לעשות, זה חטא לא יכופר, פשע לא יכופר, עון כזה שלומדים בבתי ספר חילוניים, זה עון שקול כנגד כל התורה כולה, זה עון גדול שאנשים לא יודעים, עון עד השמים. בו תליה כל התורה כולה!

זה שלומד בבית ספר חילוני, לומד כמו גוי, נהיה כמו גוי, לא יודעים מה זה שבת מהי החומרה. המורים עצמם מחללי שבת, איך יגידו להם? וכי הממשלה שלנו מחפשת מורים ידאי שמים? שם המורים שמענו נא המורים, סוררים ומורים כולם, על כל דבר קטן עושים שכיחה, אכפת להם? רוצים כסף! אלה נביאי הבעל, כמו כומרים רשעים חוטאים ומחטיאים, וכל התלמידים המסכנים האלה רואים שהמורה כזה רשע, מה יעשה ולא יחטא?

היום אמרנו וידוי. כל השנה כולה ברוך השם איני מוריד דמעות, היום היחיד בשנה שאני מוריד דמעות זה יום הכיפורים, כשאני אומר וידוי, אני ממרר בבכי וכולם בוכים עמי, כל אחד שואל את עצמו וכי אני גנבתי? ביום הכיפורים - יום אדיר בימי שנה אני אשקר? וכי אני חיללתי שבתות ומועדי קדש? 'על חטא שחטאנו לפניך בגילוי עריות', מה עשיתי שאומר דברים כאלה? ובאמת איך רבותינו תיקנו דבר שאדם ירגיש בעצמו שאינו אמת?

אלא הכל אמת! 'הוכח תוכיח את עמיתך, ולא תשא עליו חטא', כל ישראל ערבים זה בזה,

(מא): עיקר הלימוד שיצרף ללימודו "מוסר", ועל ידי זה יהיה לימודו בהרהור תשובה והכנעה, ויבטל את היצר הרע. וגם המלאך המגיד הזהיר את מרן רבנו יוסף קארו שילמד מוסר. והאדם עצמו בלומדו מוסר, יראה תועלת והתעוררות הנפש, שזהו עיקר הלימוד להכניע עצמו ולהתעורר ביראת השם, כי זה תכלית התורה, כמו שנאמר (תהלים קיא ז): "רְאשִׁית חֲקֻמָּה יִרְאָתָהּ". וכן שנינו (אבות פרק ג משנה ט): כל שיראת חטאו קודמת לחכמתו, חכמתו מתקיימת. הבט וראה במדרש שוחר טוב: "לא נתן הקדוש ברוך הוא תורה לישראל, אלא כדי שלא יעסקו בלשון הרע ובדברים בטלים". ועל ידי תוכחות המוסר, יזכה להיות עניו ויבוא ללימוד תורה לשמה. ומכאן תוכחה לאותם שאינם רוצים ללמוד כי אם גמרא ופוסקים, ומבזים בליבם לאותם שלומדים תנ"ך ומשניות וספרי מוסר. והן בעוון לא יבינו, כי האף אמנם שלימוד הגמרא יקר מאוד, ואין לו להקדוש ברוך הוא בעולמו אלא ארבע אמות של הלכה בלבד, מכל מקום כל זה ללומד תורה לשמה בענווה ונזהר בדקדוקי מצוות כמו הדורות הראשונים שהיו קדושים עד מאוד, אבל בדור יתום זה שגברה הסטרא אחרא ויצר הרע רודף ביותר את לומדי התורה, עינינו הרואות כי אם אינם לומדים מוסר, על הרוב הם מתגאים בלימודם וחושבים שהם חכמים גדולים ומבזים את הזקנים וגדולי דורם, וגם תפילתם אינה כהוגן ובלי כוונה, ופוגמים בברית הלשון והראיה, ולכן אין תורתם רצויה כי אינה לשמה. על כן, אותם אשר נגע אלוקים בליבם, ימהרו לשוב בתשובה וילמדו מוסר, ותיכף יכירו בגאונותם ומהות לימודם, ואשר נכשלים בכמה עניינים וישובו אל השם, ואז לימודם יעלה לרצון לפני השם ונסלח להם. עד כאן מדברי מרן החיד"א.

בראתי יצר הרע, בראתי לו תורה תבלין

ט. ומפורש בדבריו שלא די ולא מספיק שאדם יעסוק בהוויות דאביי ורבי בלבד, ויאמר שהתורה כבר תיישר אותו, אלא צריך בפועל להשקיע בלימוד ה"מוסר" כדי להתיישר. ומכאן נלמד בקל וחומר לעניינינו, כי עם כל הכבוד לכל שיעורי התורה באשר הם באים ומשתתפים, אבל עדיין אין לצפות שהתורה לבד תשנה אותם, אלא על הרבנים היקרים והאהובים מזכי הרבים השם עליהם יחיו, לדבר על דברים אלו מפורשות ללא חשש כלל ועיקר. ובפרט שבדברים האלו, היצר נותן את כל כובד משקלו חזק מנגד, כי הוא יודע שברגע שהם יחנכו את בניהם במקומות של תורה אמיתיים שיש בהם קדושה וטהרה ויראת שמים טהורה, אז הוא אבוד, כמו שאמרנו חז"ל (קידושין ל ע"ב), אמר הקדוש ברוך הוא לישראל: בניי, בראתי יצר הרע בראתי לו תורה תבלין, אם אתם עוסקים בתורה - אין אתם נמסרים בידו, ואם אין אתם עוסקים בתורה - אתם נמסרים בידו. ואמר רבי ישמעאל: בני, אם פגע בך מנוול זה [היצר], משכחו לבית המדרש, אם אבן הוא - נימוח, ואם ברזל הוא - מתפוצץ. עי"ש. נמצא שהתרופה היחידה

אדם שיכל להוכיח את חברו ולא הוכיחו, כל העבירות שעשה, נזקפים על חשבוננו. כמו ערב שאם אין ללווה לשלם, גובים ממנו. אם יהודי חוטא אינך יכול לומר מה אכפת לי. כשאותו אדם יבוא לשמים הוא יאמר "לא אמרו לי, לא ידעתי", - אתה הערב, למה לא הוכחת אותו! מה יעשה? איפה ילך? יענישו אותו בעל כרחו.

לכן ביום כיפור אנו אומרים כך והכל אמת, אם אני יודע שבנו של שכני לומד בבית ספר חילוני ולא בתלמוד תורה, מה יוצאים הפניות של בתי הספר, וכי אומרים להם מה זה שבת, מועד, דת ודין? שום דבר! מלמדים אותם כמו בית ספר של גויים, אין שום דת של תורה, אם הייתי מדבר עמו 'שים את בנך בתלמוד תורה שלומדים בו יראת שמים, לומדים מה זה שבת ומועד', היה הילד נהפך מרשע גדול לצדיק גדול. אבל התביישתי להוכיח אותו. כשהוא יבוא לשמים יאמרו לו "למה עשית שבנך יהיה רשע?" יענה, "היה לי שכן דתי והוא לא אמר לי כלום". יביאו את שכנו ויענישוהו "למה לא הוכחת אותו, למה התעלמת ממנו - לא החזרת אותו בתשובה, לא הורית לו את הדרך הנכונה שישים את בנו בתלמוד תורה". כשהילד גדל ונעשה מחלל שבת, זה שלא הוכיחו הוא אשם! אפילו על ספק היה צריך להוכיחו.

לכן כשמתוודה 'על חטא שחטאנו לפניך בגילוי עריות, חיללנו שבתות ומועדי קדש', הכל אמת. שכן הילד הזה נהיה רשע בגללך, הוא יכל להיות גאון עולם, אינך יכול לדעת מה יכל לצאת ממנו. ועל כך אני בוכה בכיפור. עלינו לעזוב את החטא וללכת להוכיח, אם לא כן אינה תשובה, כיון שנותן לאחר לעשות עבירה. לא יאמר אני מתבייש, מי שמתבייש בעולם הזה יכלם לעולם הבא, כל אחד יעשה הלכה למעשה, ילך וידבר עם ידידו שיעביר את בנו לתלמוד תורה. וידבר בנחת באהבה בחביבה ובידידות, לא כאילו בא למשול ולכוף עליו חס ושלום, יאמר לו 'אני אוהב אותך כנפשי, שים את בנך בתלמוד תורה', ויקבל את דבריו. עם ישראל כולם צדיקים, ואז 'הקטון יהיה לאלף', וגם יאלף אחרים שילמדו ממנו לשים את ילדיהם בתלמוד תורה, ועל ידי כך ירבו שומרי תורה ומצוות. כל אחד מצווה על כך, מצוה גדולה לחקור ולדרוש היכן לומד הבן של שכנו, וידבר עמו בכבוד ובעדינות בדרכי נועם ובחביבות. ובפרט ישפיע על האבא שיבוא לשיעורי תורה, זה החיים שלנו - 'אשר יעשה אותם האדם וחי בהם', והבא להיטיר מסייעות אותו. אפילו אם הוא בכד פה וכבד לשון, הקדוש ברוך הוא יסייעוהו שדבריו ימצאו מסילות לבב חברו. עד כאן דבריו היוצאים מלב טהור חך.

הוא נראה דתי, והוא ממש מסכן שאינו יודע את האיסור

י. ומענין לענין באותו ענין, בחול המועד הוזמנתי לשיעור ב"אשקלון", היו שם ציבור גדול ונחמד, ובתחילת השיעור, שאלתי אותם על מה אתם רוצים שנדבר? כי היו מעט מאוד אברכים נער יספרם, והשאר עמך בית ישראל, שלא בטוח שהיה מתאים להם שיעור בהלכה קצת כבד. אך הם אמרו שהם רוצים הלכה, וזרמתי איתם. לאחר כמה דקות כשראיתי שרוב הציבור לא כל כך אווזים בדברים, אמרתי להם שאני משנה כיוון לטובת הקהל, ודברתי דברי חיזוק באגדה הקשורים לחג הסוכות. ומאחר ולצערי הרב היה נראה שגם הם לא כולם מחנכים את בניהם במוסדות של תורה ויראת שמים, וגם היה נראה שיש ברשותם מכשירים טמאים, אז הסתעפתי לדבר על הנושאים הללו, ואמרתי דברים פשוטים, ברורים וידועים, שאסור באיסור גמור ללמוד בבתי ספר של בנים ובנות וכו"ל. והנה שאל אותי בתמימות, בחור כבן 15 שנראה דתי לכל דבר, [וברור שהוא דתי, שהרי הוא בא לשיעור תורה בחול המועד בשעה 12 בצהריים]. אני לומד בבית ספר "דתי" בנים בנות, הרב אמר בשיעור שאסור לגעת בבנות, איפה זה כתוב? ועניתי לו פסוק מפורש בתורה (ויקרא יח יט, ועיין שבת יג ע"א) שקראנו אותו במנחה של יום כיפור⁴. אך השתוממתי, שהוא נראה דתי, והוא ממש מסכן שהוא לא יודע את האיסור הפשוט הזה. ולאחר ההתבוננות, באמת מאיפה אנחנו רוצים שהוא ידע שזה אסור, הרי הוריו מסכנים שמו אותו בבית ספר משושב - מעורב בנים בנות, ולתומו הוא גדל שכביכול דבר זה מותר, בפרט שקוראים לזה בית ספר "דתי",⁵ ואם כן מה יעשה הבן ולא יחטא?!

ישנם אנשי מקצוע שמטפלים בנושאים הללו

יא. כשסיימתי את השיעור, אמרתי להם חברים יקרים, היה אפשר לספר לכם כל מיני סיפורים מעניינים ומשמחים והייתם מבסוטים, ולאחר השיעור, הייתם יוצאים כולכם מחויכים, ואיזה "חזק וברוך" הייתי שומע, ממש היה נחמד מאוד. אבל מה היינו מרוויחים בזה, אם חלילה הייתם נשארים עם תובנות לא טובות בענין החינוך הטהור, או אם הייתם נשארים בדעות מוטעות שאין בעיה בפלאפונים הטמאים. לכן, אדרבה ואדרבה חושבני שכדאי מאוד ונצרך מאוד לדבר בעניינים אלו, שלצערו הרב, הרבה לא רגילים לדבר, מכל מיני שיקולים שלהם שאיני נכנס אליהם. ובשביל זה, בעוונות הרבים, אנחנו רואים ציבור ששומעים שיעורי תורה טובים ומשובחים בהלכה, באגדה ומוסר, אבל אין להם בעיה להתבלבל ולהכניס את הילדים שלהם לבתי ספר משושבים: חילונים או דתיים שמעורבים בנים בנות, והם לא מרגישים בכלל שיש בזה בעיה, כי כל עוד שלא מדברים איתם במפורש, הם לא נותנים את הדעת על הדברים כמו שצריך, והם נסחפים אחרי החברה או המשפחה. ואפילו יכול להיות שישנם כאלו שהם מרגישים שזה לא בסדר, אבל מספיק שהאשה שלהם תתנגד קצת, וכבר הם מרימים ידים ומתבלבלים, וחושבים שלא כדאי לדבר ולהשפיע עליה, כי היצר מיד מתערב

³ וכמו שכתב הרמח"ל בספרו מסילת ישרים (פרק כ): כי הבורא יתברך שמו שברא היצר הרע באדם, הוא שברא התורה תבלין לו. והנה פשוט הוא, שאם הבורא לא ברא למכה זו אלא רפואה זו, אי אפשר בשום פנים שירא האדם מזאת המכה בלתי זאת הרפואה, ומי שיחשוב להינצל זולתה, אינו אלא טועה, ויראה טעותו לבסוף כשימות בחטאו. כי הנה היצר הרע באמת חזק הוא באדם מאוד, ומבלי ידיעתו של האדם הולך הוא ומתגבר בו ושולט עליו. ואם יעשה כל התחבולות שבעולם ולא יקח הרפואה שנבראה לו שהיא התורה, לא ידע ולא ירגיש בתגבורת חוליו, אלא כשימות בחטאו ותאבד נשמתו. ע"ש.

⁴ ובזכותו של הבחור הזה התחדש לי חידוש נפלא. שהרי כתב רבנו בעל כף החיים (סימן תרכ"ט) בשם תשובות הגאונים, שהטעם שקוראים בפרשת עריות במנחה של כיפור, מפני שיום הכיפורים אין מתכפרים בו העוונות עד שיחזור מהן בתשובה, ואם חס ושלום יש בר ישראל שהוא פרוץ בעריות או באיסור נידה, כיון שקוראים לפניו קריאה זו, הריהו זוכר את העבירות שבאו לידו, וחוזר מהן בתשובה, כדי שיתכפר לו אותו עון. ע"ש. והרי הבחור הנ"ל שלומד בבית ספר "דתי" בוודאי שמע את הקריאה בכיפור, אם כן איך הוא לא נתן דעתו על מעשיו לחזור מהם? אלא מכאן שכל חכם וחכם שיש לו בבית הכנסת ציבור מעורבים דתיים ולא דתיים, כדאי מאוד שלפני הקריאה של מנחה, יאמר כמה מילים בחומרת הנושא הזה, כדי שייבנו הציבור את הקריאה וילמדו את הלחץ, שהרי זו המטרה של קריאה זו בכיפור, להפנים את הכתוב ולהפיק לקחים, ואם אנשים לא שמים לב ולא מבינים מה החזן קורא, אז מה עשויים אם כן?!

⁵ ובאמת שכמה מפליא לראות שישנם בתי ספר כאלו רבים שקוראים לעצמם "דתיים", ויש להם גם "רב" לבית הספר, ובאמת שזה פלא, כי אם אתה רב, הלא אתה אמור לדעת שדברים הללו התורה אוסרת אותם, אז מה אתה עושה שם? וכי חלילה אתה בא לתת גושפנקא למקום? וכי חלילה אתה בא לשם רק בשביל שישנה משכורת טובה? ואולי יגידו לך שהם

ומראה להם שכאילו אסור לדבר על זה עם האשה, כדי שחלילה לא תהיה מחלוקת, ומעלה להם בראש את כל מדרשי חז"ל שהם שמעו בדרשות של הרבנים בגנות המחלוקת. אבל אם היו משמיעים להם דברים מפורשים שזהו איסור גמור, ומאיך היו גם מסבירים להם בטוב טעם, איך מתמודדים עם ההתנגדויות הצצות מצד הגברת, וברוך השם לא אלמן ישראל, ישנם אנשי מקצוע רבים שבאים לבתים ומדברים בנחת ובעדינות בהסבר נאות, יפה ועדין, ומוכיחים שחור על גבי לבן את ההבדלים הענקיים בין החינוך הטהור לטמא, ובין הקודש לחול, אז אין ספק שהיו זוכים שהדברים יתקבלו גם על לב האשה, בלי ריבים ומחלוקות, והכל על מקומו היה בא בשלום.⁶

אמר "מודה אני" ומיד מחק את ה"טיק טוק" וה"פייסבוק"

יב. עוד סיפור קטן מעניין: מסרתי שיעור בחול המועד בעיר "חולון" י"ע, בסוכה של תלמיד חכם יקר, מזכה הרבים, מוציא יקר מזולל, אשרי חלקו ומה נעים גורלו. ובעיקר היו שם כאלו שאתה רואה על פניהם שיש להם מכשירים טמאים, ואמרתי לעצמי: "אם לא עכשיו, אימתי?", אדרבה נדבר על הנושא הזה, ואי אפשר לדעת מתי זה ישיפע? ועל מי זה ישיפע? ויאמר לזכותם, שלא רק שהם קיבלו את הדברים, אלא הם גם הודו על הטומאה הגדולה שיש שם, ואמר לי מישוה, גם אם אחד יגיד לך שהוא לא נכשל במראות אסורות בפלאפון שלו, תדע לך שאין מצב כזה, והדברים פשוטים וברורים. והנה למחרת בבוקר, הרב הנ"ל מתקשר אלי ואומר לי: אתה לא תאמין, אתה זוכר את פלוני שישב אמש במקום פלוני בסוכה, הוא התקשר אלי על הבוקר, ואומר לי: הרב, תדע לך, אני עכשיו קמתי, אמרתי "מודה אני", ומיד מחקתי את ה"טיק טוק" וה"פייסבוק", אמרתי די, זהו, נגמר!!! מספיק עם כל התועבות האלו, הפנמתי מה שהרב הזה דיבר אתמול, והוא צודק, הכל תועבות ומבלבלים לנו את המוח. ואמר, שיעשה גם את הפלאפון "מוגן". מי כעמך ישראל.

"ולמוכיחים ינעם, ועליהם תבוא ברכת טוב"

יג. מכאן נלמד שחלילה לנו מלהתייחס מלדבר על הדברים הללו, אל תגיד: 'מי ישמע לי', 'בטח אני לא אשפיע על אף אחד', חלילה וחס לחשוב ככה, זו עצת היצר. אלא להיפך, אנחנו מצווים לעשות את שלנו, והשם יתברך יעשה את שלו, וכבר אמר שלמה בחכמתו (קהלת יא א): "שִׁלַּח לַחֲמֶק עַל פְּנֵי הַמַּיִם, כִּי בְּרֵב הַמַּיִם תִּמְצָאנוּ". יש 'זורע צדקות' ובזכות זה 'מצמיח ישועות', ויש זורע דברי חיזוק, ובזכות זה אנשים מתבוננים במעשיהם ומודים על האמת ואט אט חוזרים בתשובה ומתקבלים להשם יתברך. אי אפשר לדעת איפה ומתי יפול האסימון של כל אחד ואחד. אשרי הלוקח את הדברים לתשומת לבו, ומשתדל כמיטב יכולתו להאיר את עיני אחינו התועים, ולדבר דברים מפורשים וברורים, בענין חובת החינוך הטהור לילדים, ובענין גנות ואיסור המכשירים הטמאים שהורסים כל חלקה טובה, ולא לחשוש מלדבר בדברים אלו, ואדרבה יתקיים בו הפסוק (משלי כד כה): "וְעַלֵּיהֶם תִּבְּאוּ בְרַכַּת טוֹב". אשרי בעולם הזה, וטוב לו לעולם הבא, מחלקו יהיה חלקנו.

פועלים כדי שתהיה הפרדה בין הבנים לבנות, אבל בפועל לא שמענו שככה נהיה בבתי ספר הללו, ואדרבה אני מכיר מקום שנהיה יותר גרוע, קוראים לזה בית ספר "דתי", ומתקופה לתקופה הם רק מתדרדרים יותר. למשל, בעבר היה אסור לבנות לבוא עם מכנס, ואילו היום כבר מתירים להם. כי ראו שיש הרבה בנות שלא שומעות ולא אכפת להן, והם לא יכולים לאכוף את החוק, אז התירו את זה. שמעתם? הלזה יקרא בית ספר דתי? לפני הרבה שנים הזמין אותי רב של בית ספר כזה בחודש "אלול" למסור דברי חיזוק, והלכתי לתומי, אבל כיון שידעתי שיש שם גם בנות, ביקשתי מראש שישבו צד בנים וצד בנות, כדי שאדבר מול הבנים בלבד. והנה בסיום הדרוש, הוא אומר לי שכיתה י"ב לא השתתפו בשיעור, אז אם אפשר שאכנס לכיתה שלהם ואדבר כמה מילים. נכנסתי לכיתה, והשתוממתי לראות מורה עם כיפה וזקן, ויושבים לפניו חצי כיתה בנים וחצי כיתה בנות, ויושבת מולו בת עם מכנסים קצרות, ולא הבנתי איך אפשר לעמוד מול כיתה כזו וללמד, וכי לבו עשוי מפלסטיק? וכי אין לו הרהורים? [ואחר כך אמרו לי שהמורה הזה הוא רב בית הכנסת... אולי לו לדור שכן עלתה לו בימיו]. באופן ברור שלא זו הדרך שהנחילה לנו התורה הקדושה, ורובותינו הקדושים זקני הדור ומנהיגיו. ומי יתן וניקח את הדברים לתשומת לבנו, ואשרי המדבר על אוזן שומעת.

⁶ אני מכיר אברך יקר מאוד מארגון "לב לאחים" שזכה להיפגש עם מאות הורים שהתנגדו לשלוח את ילדיהם למוסדות של תורה, ובחסידי השם, במתק שפתיו הסביר להם את הריווח הגדול בחינוך הטהור לעומת ההפסד הגדול בחינוך הקלוקל, ובזכותו הם שלחו את בניהם ובנותיהם למוסדות של תורה ויראת שמים טהורה, ועד היום הם כל כך שמחים ומודים לו, והם רק רוויים נחת מילדיהם, שרבים מהם כבר אברכים שהקימו בתים של תורה ויראת שמים טהורה. ולטובת הציבור, בירידה את המספרים של אנשי הקשר שניתן לפנות אליהם, והם כבר ישלחו את האנשים המתאימים להסביר ולהסיר כל התנגדות שהיא. באזור תמרה: 05276-32680. דרום: 05876-32555. צפון: 053311-6412. ירושלים: 05276-32632.